

Katowice, 18 maja 2023 roku

## STRESZCZENIE

**Słowa kluczowe:** *sound studies*, studia soniczne, soniczność, słuchanie, wiedza usytuowana, polityka możliwości

Dysertacja doktorska Agnieszki Lniak zatytułowana *Polityczne możliwości słuchania. Praktyki soniczne we współczesnej teorii i sztuce* jest poświęcona stosunkowo młodej dyscyplinie badawczej jaką są studia dźwiękowe (*sound studies*), a konkretnie zagadnieniu polityczności słuchania, dotyczącej zmysłowego doświadczenia i sposobów jego zapisu. Rozprawa jest złożona z trzech rozdziałów. Pierwszy z nich, zatytułowany *Słuchanie i polityka*, wprowadza do zagadnienia polityki zmysłowości. Autorka komentuje w nim poststrukturalistyczne koncepcje słuchania oraz łączy je z koncepcjami polityczności estetyki i biopolityki, zwracając uwagę na metaforę głosu konstytuującą owe dyskursy. Rozdział ten wprowadza do ważnego dla dalszej części wywodu zagadnienia słuchowej wiedzy usytuowanej. Rozdział *Słuchanie i wiedza* kondensuje dotychczasowe badania dźwiękowe i stanowi polemikę z tezami Briana Kane'a dotyczącymi *sound studies*. Autorka w niniejszym rozdziale włącza do perspektywy dźwiękologicznej krytykę zbudowaną na gruncie feministycznej filozofii nauki. Ostatni rozdział, zatytułowany *Soniczność*, jest próbą odpowiedzi na postulaty wysunięte w rozdziale pierwszym i drugim. Wprowadza on pojęcie soniczności, które staje się w rozprawie narzędziem do interpretacji dźwiękowych zdarzeń. Autorka podejmuje się interpretacji wybranych utworów z perspektywy usytuowanych badań sonicznych, które zawsze tworzone są z perspektywy usytuowanego podmiotu. Każdy z rozdziałów przeplata wywód teoretyczny ze studiami przypadku, które pozwalają na wypracowanie autorskiej koncepcji. Wśród nich znalazły się utwory reprezentujące różne media: literaturę, muzykę, *sound art*; eseje odwołujące się do zdarzeń sonicznych, a także zjawiska, które sytuują się poza instytucją sztuki. Są to: kompozycja *Electronics Studies / Greek Funeral* Marcina Lenarczyka, książka Marcina Dymitera *Notatki z terenu*, esej Xochitl Gonzalez *Why do rich people love quiet?*, album Tomasza Pizio *Piekło kobiet* złożony z nagrań terenowych, *Window* Katharine Norman z gatunku literatury cyfrowej, performance Johannes Kreidler *Earjobs* oraz zdarzenie dewastacji fortepianów Cadenza w przestrzeni Katowic.

